

SZARVAS és VIDÉKE

TARSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s lap tulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

A magyar állam és a kivándorlás.

Eszteendő óta alig mulik el nap, hogy egyik másik, vagy valamenyi fővárosi lap fel ne jöjjön a kivándorlás miatt. És ugyancsak esztendő óta folyton ugyanazon a hangon, ugyanazon modorban tárgyalják a kivándorlók ügyét, Tele tödővel szidják az ugynevezett kivándorlási ügynököket, a külföldi hajóstársulatokat és azokat a szegény balsorsüldözötte magyarokat, akik idehaza nem tudnak megélni és elmenni az óceán másik oldalára. Nem csoda, ha az ilyen tárgyilagossá felfogásnak nincsen meg a fogantatója. Akárhogy irnak is az újságok, a kivándorlás mindinkább erősödik, az ügynökök akadálytalanul folytatják munkájukat és a nép helyzetén semmit nem javítanak, hogy elvegyék kedvét a kivándorlástól.

E cikk írója nem lát olyan nagy veszedelmet a kivándorlásban. Sőt ellenkezőleg, olyan bevezető csatorna féltét lát benne, mely megkönnyíti az állam és a társadalom terheit. Mert az a magyar gazda vagy munkás aki hosszú és keserves küzködés után rászánja magát arra hogy elmegy az idegenbe, megélni, pénzt keresni, ha itt maradna, csak terhére válna az államnak és a társadalomnak, vagy elpusztulna nyomorában, vagy a bűn ösvényére kényszerítené az éhség. Szóval, a legtöbb kivándorló, ha nem vándorolna ki, szaporítaná a nálunk ugyanis elég nagy számát a proletároknak, ami aztán komolyabb, következményeket vonna maga után.

Azután meg nem úgy megy el hazulról a

kivándorló, hogy sohse térjen többé vissza. Megállapított tény, hogy a kivándorlók nyelven százaléka hazajön. De nem szegényen, éhesen nyomorúságosan, mint ahogy elhagyták hazájukat. Hanem vidáman, jól kiöltözködve, pénzzel és reménységgel. Visszemeznek szülőfalujokba és ha csak lehet, újra visszaszerzik azt a házacskát és földcskét, amit az adó vagy egyéb adósság miatt árvereztek el. Meg telepszenek és akik néhány esztendő előtt gyűlölettel és keserűséggel szívükben hagyták el hazájukat, most annak nyugodt s jómódu polgáraivá válnak. Amerikában, a csuf Amerikában keresték a pénzt hozzá..

S mit szóljunk arról a millió és millió forintról, melyet a kivándorlott apák, fiak és fivérek küldenek haza évente családjuknak? Egész nagy járások élnek amerikai pénzből, a családok, az ipar, s kernskedelem, az adóhivatal. Ha azok a szegény emberek nem mentek volna Amerikába, azokon a vidékeken most olyan nagy lenne a nyomorúság, akár csak a rutének között.

Gyakran irnak a lapok kivándorlók pusztulásáról s az ilyen sporadikus eseményt általánossá teszik, úgy hogy az ember azt hihetné, hogy a magyar kivándorlók valamennyien az éhhalállal birkóznak odakint. Ezt a politikát nem lehet helyeselni. Megesik, hozzá bizony elég gyakran megesik, hogy kivándorlók elpusztulnak, tönkre mennek, legtöbbszörre a kivándorlási ügynökök gazsága folytán.

De hát tessék akkor a kivándorlási ügynö-

kök ellen fordulni, tessék a kivándorlás ügyét rendezni! Ez lenne az orvoslás egyedüli módja, nem a nemtörődomség s trucpolitikája, sem a goromba újságikk. Ha a magyar állam szívében viseli a kivándorlók sorsát, akkor ne igyekezzék megakadályozni a kivándorlást, mert erre egy sem képes. Aki idehaza nem tud megélni de Amerikában jólétet remél, azt nincs az a hatalom, ami visszatartsa.

A magyar állam itt csakis úgy állhat hivatala magaslátán, ha kezébe veszi a kivándorlás ügyét. Ha minden irányban támogatással és felvilágosítással szolgál a kivándorlóknak. Ha a kivándorlási társulatokat, melyekről bizonyul hogy csak a kivándorlók kiszípolázására törekszenek, az országból kiutasítja.

S végül ez a fő, ha odakint Amerikában is megmarad a kivándorlók támaszának. Ha azokon a vidékeken, ahol kivándorlók nagyobb számmal települnek meg konszultátusokat állít fel melyek azon örködnek, hogy jogtalanság ne esék idegenbe vándorolt népeinken s ne engedje őket bünbe vagy nyomorba jutni. Nemcsak erkölcsi, de anyagi tekintetben is azonnal szembevetendő ennek az intézkedésnek az előnyös volta, mert hisz a magyar munkás az idegenből vagy haza küldi a pénzét, vagy összegyűjti s úgy jön vele haza. Míg az intéző körök a kivándorlás ügyével foglalkoznak, ebből a szempontból ítéljék meg a helyzetet, amint azt tették és teszik a Német, Angol, Francia és Olaszországban, melyeknek kivándorolt lakossága népesítette be a mult században Amerikát.

SZARVAS és VIDÉKE TÁRSZÁJA.

Az asszony!

Attól a naptól, mikor a szép özvegy Somlaky Árpád né betette lábát a kis szepességi fürdőbe, több mint fél tucat éponseur és özvegy sorban élő ifju és kevésbé ifju uriember plántálkozott be az eddig meglehetősen uratköző fürdői társaságba. Ámbár az újonnan érkezett urak nem sok lendületet adtak amaz örök terv megvalósításának, a mely ép úgy ott szövi szálait a bálteremben, mint a jourokon át, minden társas összejövetelen, egész a nyári fürdőzéseikig. Egyikből se nézett ki a presuntív völegény, mert hisz egyik se árult el más gondolatot, mint azt, hogy hódoló rabszolgái a szintoly szép, mint gazdag özvegynek.

— Még maga is itt van? szölt megérkezése után való reggel a bájos özvegy, mikor Bélafalvy Bélával, a fess főhadnagygyal találkozott a forrásnál.

— Minden ember csak ott lehet a hova végzete hajtja, az én végzetem pedig üz, sodor a maga nyomába, mint az alázatos árnyékok.

Eltalálta: maguk együtt és külön-külön nem egyebek, mint tartalmatlan árnyékok.

És semmi, de semmi különbség sincs köztünk? kérdezte epedő tekintettel a fiatal államtitkár, a ki a mellett, hogy a társaság Adonisának van elismerve — Épen semmit; felelt a kértözött ajkbigygyesztve.

És tényleg nem is tett köztünk különbséget; holt meg lehetőségen elüti egyéniségek voltak és a mi fő, egyikök sem mondható hétköznapi embernek. Csak egyben hasonlítottak hajszálynira egymáshoz, abban, hogy mindannyinak csak egy cél lebegett szeme előtt elnyerni a főváros szépségei közt a legszebbet: Somlaky Árpád fiatal özvegyét.

Egy alkalommal, mikor a fenyves erdő végéhez ért udvarlóival a szépséges asszony, meglehetősen feltűnő férfi jött rájuk szemközt. Feltűnő annyiban, hogy hozzáfogható rut individuum nem igen akad. Magas előre hajtott alak. Széles vállai csaknem elnyelték a fejét, a mely rövid nyakon pihent. Bozontos haj, apró fekete szemek a keskeny homlok alatt, ormótlan nagy orr s a tiúskés bajusz és szakál szörnyen kellemetlen, örökös gunyra álló ajkat takar.

Köszöntötte az urak egyikét.

— Ki volt ez a fúrtolmas bácsi? tán a Baruum szörnyeből maradt itt? kérdezte nevetve a szép asszony.

— Rombos Józsi. Elég szép eszü fiu, de olyan durva, mint a daróc. Polgári foglalkozásra nézve mérnök.

A véletlen úgy hozta, hogy bemutatatták az ocsmányt férfit a szép asszonynak.

Egy alkalommal ketten előre mentek, hátra hagyva a többieket.

— Amint látom, maga is fölcsapott udvarlóm táborába; évelődött vele a szép asszony.

— Eszem ágában sincs, hogy magának udvaroljak.

— Na hallja, ez nem valami gyöngéd felelet.

— Hát hol áll az megírva, hogy én magának gyöngédén felelgessek.

— A maga szótárába úgy látszik sehol.

— Igaza van. Utálom az ostoba széptevéseket. És semmi sem undokabb előttem, mint a hazugság.

— És ha maga azt mondaná, hogy szivesen van társaságomban, ez csak hazugság lenne.

— Még pedig első rendű. Egyáltalában semmi kellemeset se találok abban, ha nálam együgyűbb lényvel kell eszmecserébe bocsátkoznom.

— És maga az asszonyokat együgyűbbeknek tartja, mint a férfiakat?

De még mennyivel! Nem a természet tette ilyennekké, de maguk alakították ilyené magukat. Minőt beszélhet egy férfi az asszonynyal, ha azok szeméit, a haját, a természetét, a fogát, a lábát nem dicséri. Oh, én semmit se sajnállok jobban, mint az elvesztett negyed

Nem trucz politikára, nem hazafias frázisokra van szükség e kérdésben, hanem okos humánus állami intézkedésekre.

A Benka Gyula ösztöndíjalap adakozóinak névsora.

Dományi Pál, Dr. Faragó Mór, Ott Béla 5—5 K. Liszka Gyula 4 K, Kristory Zoltán 2 K. Székács János 90 f. Deim Sándor 80 f, Nemes János 80. Tóth Pál 70. Holéczy Jenő 60 f. Mrva György, Demcsák János, Schiller Frigyes, Pataky Alfréd, Eeefánt Jenő, Holéczy Barna, Holéczy Dezső, Mocskonyi László 50—50 f. Rosz diák 44 f. Marsal Lajos, Lestyán Pál, Toldi Miklós, Kőszegi László, Bu'la Sándor, Mészáros Elek, Goldberger Ármán, Dózsa Béla, Kohn Rezső, Guszmán Sándor, Kutlik Sándor, Gyökössy Dániel, Stefan István, Kondacs János, Nemó, S. J., Qu, W. J., Honti Kálmán, Ruzsicska János, Kerekes Sándor, Povázsny Pál 40—40 f. Sápsszky György, Simon János, Kottász Zoltán, Demján János, Kalocsa István, Speregely Béla, Bucsay Béla, Lautner Adolf, B. Tóth Sándor, Páll Sándor, Sznyida György, Kepenyés István, Melis János, Pető Zoltán, Matejszky József, Konyecsni Sámuel, Goldstein Sándor 30—30 f. Marti János, Marjai Géza, Tárnok István, Tóth István, Cserna György, Uhlár Pál, Heiler István, Mocskónyi Ervin, Molnár Béla, Jeletik János, Klein Henrik, Molnár István, Drong Mihály, Kondacs Máttyás, Vitális Pál, Rohoska Gyula, Kita György Nyemcsok István 20—20 f. Slajhó István 10 f.

Az ösztöndíjalap eddigi összege 2521 K 20 f. és a szarvasi tanító egyesület elnöke által ez év végéig okiratban lefizetni kötelezett 200 K.

Ujdonságok.

— **Generális gyűlés.** Az ág. hitv. ev. egyház generális gyűlését ma tartja az ó templomban az Isten-tisztelet után 10 órakor. Tárnya a gyűlésnek több tanítói állásnak betöltése. Többen pályáztak és így valószínű, hogy ha a hívők kívánják, próbát is fognak tartani. Orgona kíséret mellett fognak énekelni és a nagy tömeg ezen éneklésből fogja megítélui, hogy melyik a jobb tanító.

— **Műkedvelői előadás.** Nagy szorgalommal folynak a próbák az aug. hó 15-iki szini előadásához. Színi szereket Csiky Gergely 3 felvonásos drámája a Vas, ember személyek: Bárdy Gábor: Gyurik Pál Anna neje: Medvegy Mariska, Andor fiok: Dancs Szilárd, Szen gáli: Robitsék Jenő, Edith leánya Holcz Elvira, Varhelyi:

vagy fél órát, amit asszony társaságban fecsereltem el.

Hát akkor mért szegődött hozzám, maga faragatlan tuskó?

— Ez megint nem olyan ráfogás, a mi asszonytól tölthetik ki. Nem maga magyaráztatta velem az új kiadukt építési módját? Persze miért tette, mert azt remélte, hogy fölvilágosítás helyett, arra használok fel a tete-á-tete-t, hogy életre-halálra szépeket mondok magának.

Somlaky nércái égtek, szemei szikrákat szórtak, a mikor ismét ott volt a régi környezetében, a hol újra megzendült a szokott nóta: a hol Istenítették és fölébe helyezték minden más asszonynak.

Miről beszélhet egy férfi az asszonynyal, ha csak, a szeméit, a haját, a termetét, a fogát, a lábát nem dicséri.

Kicsattant a méltóságos fölgerjedés:

— Azt megmondom maguknak, hogy ide ne hozzák többé azt a förtelmes vadállatot, azt a két lábú vakondokot.

— Az inzellért? nevetett Menyhért Ábris. Na, ugy-e hogy mégis van nálunk kellemetlenebb ember is?

Álló hétig nem tett egyebet az asszony, mint a hol s a mikor szerét ejthette szidta szapult a „vadállatot“

A következő héten már annyira fokozódott a dühe

Behán N, Bráz Márton: Feleki Adolf, közszolga: Jancsovics Imre, az előadás rendezését és betanítását Feleki Adolf végzi.

— **Lemondás.** Sápsszky János községi pénztárnok állásától betegeskedése miatt megvált, addig is, míg az állás választás utján betöltetik, helyettes pénztárnokul Belopotoczky Istvánt nevezték ki.

— **A szentandrászi másod jegyzői állása** a szarvasi főszolgabíró Péteri Józsefet nevezte ki helyettesül.

— **A szarvasi ifjuság** tegnap és ma tartotta erkölcsileg és anyagilag igen sikerült hangversenynyel egybekötött táncmulatságát, melyről bővebben lapunk jövő számában fogunk megemlékezni.

— **Milyen nyelven tanulják az iskolások a vallást?** Eme fontos kérdés is előkerült a presbiteriumi gyűlésen. Jelenleg a községi iskolákról volt szó, hogy azokban magyarul vagy tótul tanítsák e a tanítók a vallást. A gazdasági bizottság a tót nyelvet indítványozta. Hosszu vitatkozás után ezt az indítványt nem fogadták el és így valószínű, hogy a legfontosabb tárgyat a vallást magyarul fogják tanulni a magyar gyermekek.

— **Villám csapás áldozata.** Békés-Szentandrásan f. hó 3-án délután nagy zivatar dühöngött, mikor is Bagi Róza és Anna 19 éves ikrek kün jártak a dinnye földön s a vihar elől egy nagy fa alá menekültek. Szerencsétlenségükre a villám épen oda csapott s Bagi Róza holtan esett össze, testvérének pedig, a ki a villám csapásra eszméletét veszítette, nagy foku ijedségen kívül egyéb baja nem történt.

— **Színészet.** Szalkay Lajos, a miskolci színház igazgatója társulatával a jövő hét szombatján, 17-én kezd meg Szarvason a színidényt. Beutató előadásul színre kerül azombaton „San-Toy“ angol operett, vasárnap pedig Herceg Ferencz jeles színműve „Ocskay brigadéros“ A társulat személyzete nagyobb részt ismeretlen ugyan közönségünk előtt, de a szintársulatnak orosházi működéséről nyert értesülésünk és a kitűnő műsor folytán, melyben a legkiválóbb és legújabb darabok vannak felvéve, bizvást a legjobbat remélhetjük.

— **Eljegyzés.** Weinberger Katinka kisasszonyt Weinberger Simon szarvasi kereskedő bájos leányát eljegyezte Weinstein Ignác Ócsodról.

— **Hirtelen halál.** A mult hétfőjén Rafay halásztelki földjén szántás közben egész váratlanul összeesett Ponyiczky Pál béres gazda. Halála előtt igen vig volt, énekelte és ugy szántott. Összeesése annyira meglepte társait, hogy ijedségükben nem tudtak mit csinálni és csak jó idő mulv kezdtek öt éleszeni. A holttestet behozták a városba és felboncolták. Az orvosi vélemény szerint valószínűleg szívszélhűdés érte.

— **Lesz-e negyedik lelkész Szarvason?** E kérdéssel foglalkozott a hótén a szarvasi egyház presbiteriuma. Hosszas vitatkozás után a gazdasági bizottság azon indítványát, hogy legyen, nem fogadta el, hanem újra kiadta megfontolásra a gazdasági bizottságnak. Mi magunk részéről azt hisszük, hogy 24000 protestánsnak bizony nagyon kevés 3 lelkész. A zsinati törvények is minden 5000 hívőre rendelnek egy lelkészt.

kereste az alkalmat, hogy megvetését éreztesse vele. A harmadik héten már szentől szembe mondta neki:

— A milyen förtelmes, olyan undok ember maga. És a förtelmes ember csak ennyit felelt teljes nyugalommal:

— S ha a legkisebb fáradságot venném, mégis az én feleségem lenne maga.

Na erre aztán akkora dühbe borult, hogy egyetlen tekintetével izekre szaggatta a Barnum szörnyetegjét.

Elhatározta, hogy mivel más módon nem szabadulhat az „undok vadállattól“ odahagyja a fürdő helyet.

És özvegy Somlaky Árpádné tényleg elutazott rövid hét elteltével, de nem egyedül, hanem völegénye Zsombor Józsi mérnök társaságában.

Most fogadom: mindenki azt mondja, hogy ez vagy tollhíba vagy a szedő csinált baklövést, mikor Zsombor Józsi, a „szörnyeteg“ nevét róttá ide.

Pedig szavamra mondom, ez nem tévedés. A világszép özvegy Zsombor Imre felesége lett. De hisz ez egy megoldhatlan rejtély! kiáltott fel. Hát igen, rejtély, a melynek másik neve: asszony. Kövér Ilma.

— **Öngyilkosság.** Nagy Sándor kovács segéd, Csabacsüdő, a Kövér féle uradalomban e hó 3-án este 5 órakor mellbe lőtte magát s belső elvérzés következtében meghalt. Tetének oka ismeretlen.

— **A megölt férj.** Kárnyáczi Lajos dobozí birtokos felesége sze elmi viszonyt folytatott a fiatal Komáromi Gáborral. E miatt az idén január hónapban a férj elverte hűtlen feleségét. Az asszony fölbujtására aztán Komáromi jannár 27-én éjjel a idoboz Körös-gáton, miközben a tilosban özre vadásztak. hátulról agyonlőtte Kárnyáczit. A boldogságuk azonban nem tartott sokáig, mert a dolog kitudódott s az asszonyt szeretőjével együtt elfogták. A gyulai esküdthíróság az asszonyt a gyilkosságra való felbujtásért életfogytig tartó fegyházra, szeretőjét pedig gyilkosság büntetteért tizenöt évi fegyházra ítélte. Komáromi megnyugodott az ítéletben, özvegy Kárnyáczkiné semmiségi panaszát pedig f. hó 7-én a kuria szüneti tanácsa Hammersberg Jenő koronaügyész indítványára, elutasította s így az ítélet jogerős lett.

CSARNOK.

Bár most kacagasz . . .

Bár most kacagasz, siratni fogsz
Ha majd innen elmegyek,
A mikor már e gyötrő kint
Elviselnem nem lehet.

Akkor fogod csak megtudni,
Hogy mit dobtál játszva el,
Drága kincset: érted égő,
Érted vérvő, hű szívet.

Vissza fogsz majd akkor hívni
Jól tudom én, engemet,
Hogy arcadról felcsókoljam
Busan hulló könnyedet.

Ámde akkor nem hallom már
Bubánatos szavadat,
Mélyen fogok lenn nyugodni
Vérágtalan hant alatt.

Vágyam

Csak egyszer szivhassam
Piros ajkad mézét,
Csak egyszer élvezem
Ölelésid kejét.
Csak egyszer borítsál
Kéjbe, tüzbe, lángba
Csókod záporával
Hajad illatával.
Csak egyszer légy enyém,
S azután égjek el
A gyönyör, kéj tüzén
Hőfehér hebleden.

S. E.

Epilog.

És most, vége a játszai dalnak
Üres a vén asztalfiók,
Mit gyermekel kézzel beletettem,
Rózsaszín pántban rejtegettem,
Szétszóródnak a szent csomók.

Az illatvesztett ibolyákon
Még egyszer elmereng szemem, —
Adieu, ti csengő régi hangok,
Nehéz kézzel a könnyű lantot
Már én tovább nem pengetem.

Szárnyas pegázus, menj szabaddd,
S röpljetelek ti is dalok!
Édes, bolondos utatokra
A vándor más irányba fordul
S meggy komolyan, bölcsen — s gyalog!

Szávay Gyula.

Irodalom.

Az ellenreformáció kora. Irta dr. Marcali Henrik*)
A Nagy Képes Világtörténet VIII. kötete. Régi metszetek, régi irások közt lapozgatva, meg-meglegyint a múlt szellője. A sárga, dohos lapokból az emberiség egész történelmének kísértete száll felénk. Kezünkben reszket a lap, melyen hosszú fürtű, tollas barétu drága palástjukban egészen elvesző vézna aggok, egyenes kardú, erős fejedelmek képmása tekint reánk. S a mint elnézzük a bársonytengerben elvesző parányi női kezeket, a lehetetlen frizurákat, a csodálatos, minden formát eltakaró öltözeteket, ezekről a köriratos kis kerek képekről, a Crispin Vandasse idomtalan metszeteiről, a Janet homályos festményeiről felénk tekintő szemekből ugy szeretnénk kiolvasni a multak egész történetét. — Kezünkben megreszket a lap, suhogása az év századok suhanását csendíti fülünkbe, s az elforgatott lapok között meg-megsúmitja a lelkünket egy-egy bársonyos szem, szemünkbe ölik egy-egy gazdag, szép hajkorona és oly sokat szeretnénk kiolvasni ezekből a merev szemekből, érezni véljük a ruhák suhogását, pillantani látjuk a szemeket, mozdulni az ajkakat és lelkünket körülveszi, elbűvöli, elmeríti a mult időknek titokzatosága. Ugy érezzük, hogy végtelenül kevés az, a mit róluk tudunk, egy pár sornyi fekete betű, nem kétség-telenül hiteles adatokból, találmára összeróva, a melyek kétes valószínűségét nem tudni, melyik pillanatban dönti halomra egy német magántanár valami hatalmas Beitraggal. Ugy epezt a vágy megtudni valamizeteknek a ruhákba temetett, bársonyba fúlasztott embereknek a mindennapi életéből, mert öntudatlanul is, akaratlanul is érezzük, hogy utánuk több maradt az egy sornyi fekete betűnél és annál a gyenge képnél, melynek tekintete oly semmitmondó rejtélyességgel pihen meg rajtuk. Hagytak ők maguk után molyebb nyomokat is, feliratlanul és lerajzolatlanul, szót, melyet elnyel a levegő, de a mely bennünk még most is, rezeg, eszmét, a mely már történelemmé lett, de a melynek visszhangja századok óta lelkünkbe cseng észrevétlenül, titkosan, melegen örökké. Csodálatos és rekon szenvel tekintünk rájuk, a kik csontkezüket összekulcsolva pihennek templomok padlója alatt, nézve az örökké nyíló rózsát a kridta üvegablakán, vagy vérpadok tövében, vagy jeltelen sirokban és az ő szemükből egy-egy egész kor tekint reánk, mert hisz hiába hal meg valaki, a lelke itt van homlokunkon, szemünkön, egy mozdulatunkban és szelleme visszakísért az unokák unokáiban is. És soha senki nem volt, a ki hiába élt volna a világon, mert mint Renan mondja: ha mi elveszünk is, élve maradnak bkrátaink, a kik ránk gondolnak és ha ők elpusztulnak is, még megmaradt Bretagne és a ki elmegy a temetőnk mellett és kis fakesztyeinkre pillant, egy pillanatra a lelkébe öleli a mi lelkeinket. És a mint nézzük a régi metszeteket, ime a mi lelkünkbe is behűnnek lágyan és csendesen a lilomkarcsuságus szép asszonyok, a hadverő vitézek, a kikről keveset és mégis oly sokat mindent tudunk: szerettek és szenvedtek, mint mi. S a nagy tragédiák, melyek elszálltak fejük fölött, csak azt mutatják, hogy sohasem nőtt virag, a melyet vész meg nem tépedesett.

Ennek a kornak, a melynek történetét Marczali oly mesterei módon írta meg, megvannak a maga nagy tragédiái. Kezdődik a kötet II. Fülöp korszakával. A lovagias nagy királynak és fiának Don Carlosnak vizsgálásával. Nagy és véres tragédia ez a hatalmas király és az erélyes fiatal királyfi közt, a ki kezét emel atyjára, hogy meggyilkolja. Oly szomoru és megható az ő történetük, az atyjé. ki utódra vágyott, de fiát szem nem bírta — s a fiáé, a kiből minden jobb tulajdonság hihetetlen szertelenséggel párosulva jelent meg. A kit szeretett, atyja vette el, a trónon, a melyre vágyott, atyja ült és atyja érezte, hogy fia a szerelemben is trónkövetelő. Szegény szép királyfi, a kit elorsvasztott az izzó castillia nyár, a ki elzárva elnyelte gyűrűjének gyémántját, mert halálhözönak hitte.

A legendák, melyek halála után keletkeztek, sőt tét szimben rajzolták Fülöp királyt.

Az ő tragédiájuk mellett itt a másik is, a nemzetek nagy tusája, mely két női lelket választott színhelyül. A hideg Erzsébet és a gyönyörűsége, szép Stuart Mária állanak itt szemben, jelentve két vallást és két nemzet küzdelmét, két karaktert is. Az egyik királya nemzetének, férfias és erős, logikus, határozott, de rettenes. A másik, a milyen hatalmas, olyan gyöngy, szép és olyan nagyon asszony. Skótok szomoru, szép királynője, részket kezünkben a Jap, a melyről képmásod tekint felénk, a szép alak, melyet hideg várakba

*)Lenyomat a Bopapesti Hirlap július 20-iki számából.

zártak, a szép szem, mely börtönéből tekintett távol országa felé, a leányos, szép fej, mely legördült a vérpadon. A hóhér még feltartá a fejét, mely csak másodszor csapásra hullt le és elkialtá: „Isten tartsa meg Erzsébet királynét,“ s a pap hozzátette: „Igy veszen minden ellensége.“ A halál mindent kiegyenlített, tetemei ma békén nyugszanak a westminster abbeyben, Erzsébet tetemeinek szomszédságában.

Franciaország története emelke:ést mutat e korban. IV. Henrik erős uralma alatt fellelődül az ország Medici Mária udvarában vígan él a francia nemesség, Richelieu palotájában nő a francia politika és minden várja, hogy megjelenjék ő, a Napkirály. Egy nemzetnek fejlődő jelleme, pompaszeretete, hiúsága, elmésége, egész lénye tükröződik azon a szép színes képen, mely azt a jelenetet ábrázolja, mikor XIV. Lajos arany-nyal himzett selyem díszrubák közt, rengő tollu baldachin alatt, teljes udvari pompával fogadja Chigi bibornokot. — Egy másik képről Cromwell szomoru arca tekint reánk, vasba öltözve; a politikus minden vonásán, látszik, hogy egy nemzet ujászervezésére született. Mellette Milton szelid arcával, 32 éves korában a milyen volt.

A magyar történelemnek nagy hely jut a könyvben. A Bátoriak erdélyi uralmát, a hosszú háborút. Básta és Székely Mózes történetét mondja el benne Marcali, számos képpel illusztrálva elbeszéléseit, a melyek közül a legtöbb itt jelenik meg először. Az ország belső állapotait külön fejezetben tárgyalja nagy szakavatottsággal. Bocskay István felkelése, a bécsi béke, a Habsburg házból kitört testvérhárc, az 1608-iki törvények, Báthory Gábor élete, mind egész világításban jelennek meg az olvasó előtt.

Marczali történetírói érdemeit nem szükséges e helyen kiemelni. Bizonyos, hogy itt a legjobbat nyújthatott; kitűnő gondnal választotta össze az illusztrációkat, nemkülönb a lércépeket. A színes képek közül meg kell említeni XIV. Lajos pompás képét s Turonne arcképét. A térképek közül különösen kiválik a „Magyar- és Erdélyország Bethlen Gábor halála évében“ című. A jó képeknek azonban se szeri, se száma. Vanak itt oklevelek, manifesztumok, köztük Gusztáv Adolfé, német Flugblattok, számtalan arcz- és éremkép; egész külön gazdag gyűjteményt tesznek ki a harmincéves háborúrura vonatkozó képek, köztük Calot, Janet nagyhirű metszetei. Az egész kötet mind tartalmaz, mind művészi gondra és kiállításbeli izlésességre egyik elsőrangú terméke irodalmunknak.

A Nagy Képes Világtörténet tizenkét kötetben jelen meg Marczali Henrik akadémikus, egyetemi tanár szerkesztésében. A VIII. kötetet maga Marczali Henrik írta. Egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; kaplató havi részletfizetésre és füzetekben is a kiadó cégnél (Révai Testvérek Irod. Int. Rt.) és min-hazai könyvkereskedés útján.

Időjárás jelentés 1901. július 10-ig.

Nap	Csapadék 24 ó, alatt mm.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet. Az eső kezdete és vége
		7 ó. reg.	2 ó. d. u.	9 ó. este	kő- zép	
3	15 eső zivatar	22.4	30.0	21.5	24.6	d. n. 3 ó eső ziv. d. n. 4 ó eső, ára, ziv.
4	15.1 eső	19.0	25.5	20.2	21.6	d. u. 4 ó eső
5	0.8 eső	20.0	21.4	20.3	20.6	d. u. 1 ó eső
6	1.2 eső	20.0	22.0	18.6	20.2	d. u. 1 ó és 5 ó között eső
7	3.1 eső	19.7	18.2	17.2	18.7	d. e. 11 ó d. u. 2 ó eső, éjjel eső
8		17.6	24.0	18.4	20.0	
9		18.2	26.4	19.8	21.5	

Szarvas 1901. jul. 10.

Plenczner Lajos

Szerkesztői üzenetek.

Gy. E. Nagykőrös. **S. E.** Pusztá-Poó. Jövő számban közöljük. Üdv!

N. B. Szarvas. Azt kérde, hogy mit csináljon ön egy mulatságon, a mikor táncolni sem tud. És ön nem szégyenlette azt a nagy hibáját felfedni előttünk? Egyébiránt tanácsoljuk, — de ezt is csak azért, mert soraiból kitetszik az a jó szándéka, hogy a hölgyeket

akarja mulattatni, forduljon kérésével valamelyik bizalmasabb hölgy ismerősehez bizonyára helyes utasítást fog kapni tőle. Különbön szánjuk önt fiatal ember.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

7739
1901-ikt.

Szarvas köztség előljárói.

Árverési hirdetés.

Alólírott községi előljárással ezennel köz-hírré teszi, hogy a vásári és piaci hely pénz szedési jog 1901 szeptember hó 1-től 1904 augusztus hó 31-ig terjedő három évre 1901 augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor fog a község háza tanácstermében nyilvános szóbeli árverés útján bérbeadni.

A kikiáltási ár a községi képviselő testület 141/901 kgy. számú határozatával 2000 koronában lett megállapítva s ezen az alapon elért eredmény egy évi bérösszegnek fog tekintetni.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-ka vagyis 200 korona teendő le készpénzben mely összeg az első félévi bérbe fog betudatni.

Bérlő köteles félévi haszonbéri összeget készpénz letéttel, telekkönyvi bekebelezéssel vagy pedig a községi előljárással bírálata szerint elfogadható két kezessel biztosítani.

A részletes árverési feltételek a községi első jegyzői irodában a hivatalos órák alatt naponként meg tekinthetők.

Kelt Szarvason 1901 augusztus hó 6-án.

Az előljárással nevében:

Salacz József
első jegyző.

Melis János
bíró.

697 végreh. sz
1901

Árverési hirdetés.

A szarvasi kir. járásbírósnak 1901 évi V. 74/7. sz. végzése folytán Dr. Szemző Gyula ügyvéd által képviselt Szarvas nagyköztség végrehajtató részére Garai Frigyes végrehajtást szenvedett ellen 1851 K. követelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával alperestől lefoglalt és 3422 K-ra becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbírósnak 1901. V. 74/7. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Szarvason, az „Árpád“ szállodában leendő megtartására határidőül 1901. évi augusztus hó 12-ik napjának délelőtti 10 óráját kitűzöm, a mikor a bíróság lefoglalt kávéházi, vendéglői és szállodai berendezések s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Felhívom tehát mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartának, a mennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig nálam írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Szarvason, 1901. évi július hó 26-én.

Magyar Mihály,
kir. bírósági végrehajtó.

Szőlő eladás.

HRIVNÁK DANI

Szarvasi lakos eladja maczó-
zugi 440 □-öl 28 fajtól álló ójtott
szőlőjét az idei terméssel együtt. A
szőlő machlura sövénynyel van
kerítve.

Értekezni lehet a tulajdonosnál,
Szarvason 1170 házszám alatt.

2-3

Haszonbérlet.

P. Szörhalmon

100 hold föld

a megkívántató gazdasági épületek-
kel, f. é. okt. 1-től haszonbérbeadó.

Értekezni: DÓSA ANDORNAL

Kossuth Lajos utca 22 hsz. alatti lakásán

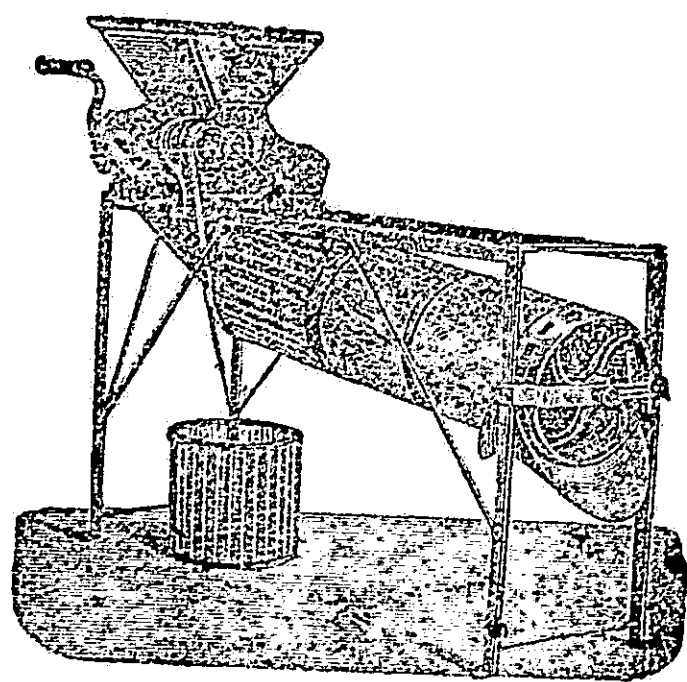
Szarvason.

3-3

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest, Trieur- és lemezlyukasztó-gyára

Gyár: Katona József-utca 8. sz. Margit-híd és nyugoti pályaudvar közt.



Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:
Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs
közüli kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a göm-
bolyü magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kivá-
lasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és **osztályozógépek** minden
gabonafaj tisztítására és tetszés szerint osztályozására. —
Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű
trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen
szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági czélokra.

* Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek. *

Elköltözés miatt egy
uj családi varró gép
és egy jégszekrény
feltűnő olcsó árért
eladó.

Értekezhetni lehet a
kiadóhivatalban.

Clayton & Shuttleworth
merőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körtől
68. sz.
által a legújabb árak mel' att ajánlatnak: ?

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
2 1/2 és 3 1/2 méterig, továbbá jármány-cséplőgép, lóheré-cséplő, tisztító-rosták, konkolyrosta, kasszáló- és aratógép, szénagyújtó, boronák.

"Columbia-Drum"
legjobb sorvetőgép, szecskavágó, répvágó, kukorica-morzsoló, árszó, őrlő-malmok, egyetemes szedi-ekék.

2- és 3-vasúti ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kiad-
nára ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Nyomatott a „Szarvas és Vidéke“ gyorsajtóján,

A ki i
lakást keres ● ●
vagy kiadó ● ●
lakása ● ●
van ● ●

A ki i
valamit venni ● ●
vagy eladni ● ●
akar ● ●

A ki i
alkalmazást ● ●
keres vagy mást ● ●
óhajt alkalmazni ● ●

a legjobb eredményt érheti el a
„SZARVAS és VIDÉKE“
hirdetéseit
utján
Beliczey-utca 11 sz.